նիաթն, կողակիցն Դօլաթն յիշեցէք, Աստուած ողորմի ասացէք, ամէն։ Տէրունն, կողակիցն Հէրիքն, որդին Եաղուբն, դուստրն Թուխծամն, Ծամիկն, Շարխաթուն յիշեցէք, Աստուած ողորմի ասացէք։ Դարձեալ յիշեցէք Եաղուբն, կողակիցն Թուրվանդն, որդին Առաքէլն, Աստուրն յիշեցէք։ Աստուած ողորմի ասացէք, ամէն։ Դարձեալ յիշեցէք եւ դուստրը, կողակիցս Շախնաբարին յիշեցէք, Աստուած ողորմի ասացէք, ամէն»։

Էջ 191· – «Վերջին ըստացող սուրբ աւետարանիս ողորմած հոգի Խէչատուրի դուստր եւ ողորմած հոգի Իսայրալէ։ Կողակից Մանիչակս երկրորդ անգամ ըստացայ սուրբ աւետարանս ինձ յիշատակ, քանի որ ես կենդանի եմ սուրբ աւետարանս ինձ մօտ մնա(յ)։ Ինձանէ յետ էս սուրբ աւետարանս ողորմած հոգի Աղսաբերի որդի Վարդանին եւ իւր քուր Վառվառին լինի· ոչ ոք հախ թալսպ չունենայ, իմ թոռանցն լինի ինձանէ յետ։ Օվ որ գրկի, գողանայ, տայ ոչ իմ թոռնէրիս, ահեղ դատաստանին պարտական լինի ինձ։ Գրիս կեղծող եւ ավերողն Գձ· ԺԸ (318) սուրբ Հայրապետաց բերանովն կապաց լինի։ Թվին ՌՄԿՕ (1811) արեմ ԺԸ (12)ի Զուղայ տարայ, կրկին նորոգեցի»։

ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ

Թէհրան

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ

Բրխեցան բեզմէ արիւնի գետեր
Ու ոռոգեցին դաշտերը խոպան.
Անապատներն իսկ՝ ուրկէ դուն անցար,
Վարդով ծաղկեցան

Հոն՝ ուր թափեցիր արցունքը աղի,
Ցայտեցան սիրոյ վրնիտ աղբիւրներ,
Հոն՝ ուր մոխիր կար, շունչովդ անսահման
Կրակ ես վառեր։

Հոն՝ ուր սաստկաշունչ ձրմեռ էր դաժան,
Այժըմ խոստումն է շրջեղ գարունի.
Զբլրբեց ըզբեզ արդար ու վրսեմ
Կարօտն հայրենի։

Յաղթեցիր մահուան մեծափառ մահով,
Ձեռքերըդ ճարտար, վրիժառու, ահեղ,
Ցղկեցին ժայռերն իսկ յաւերժական
Ձերդ անշէջ բիւրեղ։

Ու ժամանակի մուր պաստառին վրայ
Դուն եղար տեսիլք մը բազկատարած,
Ո՞վ հերոսներու մայր, քերթողներու,
Դուն որբերու մայր, յաւիտեան խաչուած...

ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ

ՈՒՐՈՒԱԳԻԾ ՀԱՅ ԳՐԱՄԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Բանախօսութիւն Պրբ. Մ. Կարապետեանի

1) Ներածական խոհեր։ – 2) Եւրոպական վերածնունդի շարժումը։ – 3) Դրամներու հնագիտական արժէքը։ – 4) Ուրուագիծ հայ դրամագիտութեան։ – 5) Ս. Ղազարու Մխիթարեան Վանքին բերած նպաստը հայկական դրամագիտութեան մարզին մէջ։

* * *

Ծանօթ դրամագէտ՝ Պր. Պերճ Մ. Կարապետեան, Միաբանութեանս Գերպ. Աբբահօր մասնայատուկ հրաւէրով վանք եկած էր այս ամառ, ուսումնասիրելու համար Ս. Ղազարու Թանգարանին հայկական դրամները։ Հմուտ դրամագէտը, տքնաջան աշխատութեամբ, աւելի քան երկու ամիս ուսումնասիրեց վանքի թանգարանին բոլոր հայկական դրամները. մի առ մի քննեց, դասաւորեց նոր և արդիական մեթոտներու համաձայն։ Իր աշխատութեան օժանդակ ունեցաւ վանքի երիտասարդ Հայրերէն մէկ քանին, որոնց հաղորդեց նաեւ իր դրամագիտական երկար ուսումնասիրութիւններու արդիւնքներն ու բոլորովին նոր տեսութիւնները, մասնաւորապէս դրամներու դասաւորութեան ինքնաստեղծ ու մանրակրկիտ մեթոտը։

Այս առիթով տպուեցան նաեւ յատուկ ցուցակներ, ու դրամները դասաւորուեցան, թուագրուեցան, ցուցակագրուեցան, կարեւոր ու մանրամասն բացատրութիւններով. (ծանրութիւն, իւրայատուկ նշաններ, նուիրատուութիւն, դրամագիտ, հանգամանք, եւն...)։

Ցուցակներու հաւաքածոն իսկապէս պատկառելի հատոր մը դարձած էր վերջաւորութեան։ Պր. Պերճ Կարապետեան պիտի խօսի ատոնց մասին ուրիշ անգամ «Բազմավէպ»ի մէջ։

Աշխատութիւնն աւարտելուն, վանքի դահլիճին մէջ, ի ներկայութեան բոլոր Վ.Վ. Հայրերուն՝ թէյասեղան մը տօրգուեցաւ. բարեմաղթութիւններէ և շնորհաւորութիւններէ վերջ՝ ոտքի ելաւ մեր յարգելի ու սիրելի դրամագէտը, յայտնեց իր շնորհակալութիւնը, և ապա կարդաց հետեւեալ բանախօսութիւնը, զոր հաճոյքով կ'արտատպենք մեր թերթին մէջ։

Ներկայիս Պր. Կարապետեան կը գտնուի Փարիզ, ուր իրեն յանձնուած է Bibl. Nat.-ի հայկական դրամներու նոր դասաւորութիւնը. կը մաղթենք իրեն լիուլի յաջողութիւններ։

ԽՄԲ.

Գերյարգելի Հայրեր,

Հրաւիրուած եմ խօսելու ձեր պատուական, ազգանուէր ու գիտնական Միաբանութեանդ երէց ընտրանիին առջեւ, եւ ասիկա մեծ պատիւ կը համարիմ ինծի համար։ Պիտի խօսիմ նիւթի մը շուրջ որ թէեւ սիրելի է ու մօտ ամէն հայու սրտի, սակայն որպէս գիտութիւն եւ ուսմունք՝ դարերով անննկատելի անցած է, եւ որպէս ազգաչէն ու ազգագրական նիւթ, չէ պարզաբանուած, եւ ուրեմն կը սպասէ լուրջ հետաքրքրութեան ու ժրաջան մշակներու։

Հոգեւոր քաղաքակրթական այն գլխաւոր կեդրոնները ուր ի պաշտօնէ միշտ վառ պիտի պահուէր Հայկական Դրամագիտութեան ջահը, ժամանակէ մը ի վեր լռած են։ Պարապը որ ձգած են Սիպիլեան, Տաշեան եւ Ալիշան, զգալի է մեծապէս։ Սակայն մեծ յոյս եւ հաւատք ունինք, որ Հայոց կեանքը պիտի վերազտնէ իր բնականոն ընթացքը եւ մենք ազգովին ականատես պիտի ըլլանք բոլոր մարզերու մէջ, նոր Վերածնունդի մը փառաւոր արշալոյսին։

Խօսելէ առաջ Հայկական Դրամագիտութեան մասին, կ'ուզէի նախ ուրուագծել դրամագիտութեան ծագումն ու զարգացումը, որպէսզի աւելի որոշ ու հասկնալի դառնայ դրամագիտութեան նշանակութիւնը։

© National Library of Armenia